

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg
Christiansborg

6. februar 2019

Svar på Sundheds- og Ældreudvalgets spørgsmål nr. 404 (Alm. del) af 18. januar 2019 stillet efter ønske fra Peder Hvelplund (EL)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse størrelsen af det demografiske træk i den offentlige sektor samlet set og i hver af delsektorerne år for år i perioden 2020-2025 i både mia. kr. med en decimal og i pct. med en decimal?

Svar

Væksten i det demografiske træk er et beregningsteknisk mål, der opgør hvor meget ressourceanvendelsen til det samlede offentlige forbrug rent mekanisk vil ændre sig, hvis befolkningen ændrer sig, og det forudsættes at den reale udgift pr. bruger er fastholdt uændret.

Overordnet beregnes det demografiske træk på det offentlige forbrug således ved mekanisk at sammenholde den forventede befolkningsudvikling med senest tilgængelige oplysninger for det samlede offentlige forbrug i nationalregnskabet, dog med en korrektion for delvis sund aldring.

Beregningen af det demografiske træk skal generelt fortolkes varsomt. Væksten i det demografiske træk anvendes primært som et element i en langsigtet holdbarhedsberegning, og opgørelsen er således ikke tiltænkt til beregninger af fx det konkrete udgiftstræk i de enkelte år, navnlig ikke på særskilte udgiftsområder eller sektorer, og er heller ikke udtryk for udgifter, der skal findes konkret finansiering til. Det demografiske træk tager blandt andet ikke højde for mulige produktivitetforbedringer i den offentlige sektor og indgår som ét blandt mange input i den løbende tilrettelæggelse af finanspolitikken. Det er et politisk valg, hvordan der prioriteres mellem tilførsel af flere ressourcer til offentlige forbrugsudgifter og fx lavere skat.

Herudover er det vigtigt at holde sig for øje, at der allerede i dag er prioriteret et betydeligt beløb til offentligt forbrug. Udgiftsniveauet svarer således til ca. en fjerdedel af Danmarks samlede bruttonationalprodukt. Omhyggelig prioritering af midlerne til offentlig service vil understøtte, at vigtige kernevelfærdsområder vil kunne tilføres ekstra ressourcer. Ligeledes er der potentiale for via afbureaukratisering og effektiviseringer at frigøre midler og dermed mindske behovet for øget offentligt forbrug.

Væksten i det demografiske træk kan derfor ikke direkte sammenlignes et-til-et med behovet for øget offentligt forbrug.

Det demografiske træk er som udgangspunkt ikke sektorfordelt på kommuner, regioner og stat. Finansministeriet foretager imidlertid med usikkerhed en grov fordeling af udgiftsområderne på det individuelle offentlige forbrug:

- **Kommuner:** Folkeskole, dagpleje, hjemmehjælp, plejehjem og beskæftigelsesindsats.
- **Regioner:** Hospitaler, sygesikring og medicin.
- **Stat:** Undervisning (bl.a. gymnasier og videregående uddannelse, men ekskl. folkeskole) og kultur, fritid mv.

Det kollektive offentlige forbrug fordeles med 2/3 til staten og 1/3 til kommunerne. Der indregnes således ikke kollektivt offentligt forbrug til den regionale sektor. Endeligt er øvrige sociale udgifter og øvrige sundhedsudgifter beregnings-teknisk fordelt mellem sektorerne.

Den beregnede vækst i det samlede demografiske træk udgør i gennemsnit 0,65 pct. om året svarende til samlet set ca. 20 mia. kr. frem mod 2025 (målt ift. 2019-niveauet), *jf. tabel 1*. Det bemærkes, at væksten i det demografiske træk er opgjort i halve mia. kr. efter vanlig praksis.

Tabel 1

Vækst i det demografiske træk fordelt på sektorer i perioden 2020-2025

Vækst i mia. kr. (2019-priser)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2020-2025
Samlet vækst i det demografiske træk	3	3	3	3½	3½	3½	20
Kommuner	1½	1½	1½	1½	2	2	10½
Regioner	1	1	1	1	1	1	6½
Stat	½	½	½	½	½	½	3
Pct.-vis vækst							
Samlet vækst i det demografiske træk	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,65
Kommuner	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,7
Regioner	1,0	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,9
Stat	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

Kilde: Danmarks Statistik, Opdateret 2025-forløb, august 2018 og egne beregninger.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister